

Beste Vrienden,

Middeleeuwse Toestanden

Nieuwsbrief nr.14

Het bestuur van de Erfgoedvrienden kwam voor het eerst weer fysiek bij elkaar. Het afgelopen jaar is een plan uitgezet om de Slag op de Gouwe en het Beleg van Zierikzee in 1304 op de kaart te zetten. Zierikzee speelde een cruciale en moedige rol in de strijd tussen de graafschappen Holland en Vlaanderen om de macht in Zeeland. Dankzij de volharding van Zierikzee in 1304 wordt uiteindelijk in 1323 de Vrede van Parijs gesloten. Zeeland wordt erkend als afzonderlijk graafschap onder de graaf van Holland en Zeeland. In 2023 is dat 700 jaar geleden! Het Zeeuws Genootschap der Wetenschappen en het University College Roosevelt Middelburg hebben de Erfgoedvrienden benaderd om in Zierikzee aandacht te schenken aan het Beleg van Zierikzee en de Zeeslag op de Gouwe, omdat we bekend zijn met het thema en ervaring hebben. Daar gaan we voor en samen met andere erfgoedliefhebbers wordt in 2023 een middeleeuws evenement gepland. Voor wie meer wil weten over dit project [klik hier](#). Op de vriendenavond op **12-01-2022** willen we u graag nu al meenemen naar de late middeleeuwen.

Middeleeuwse Vriendenavond - Vrede van Parijs - Zierikzee 1304

Reder Wouter de Vries van het bedrijf Your Surprise in Zierikzee heeft zijn 'Campus' beschikbaar gesteld voor een Vriendenavond. Een bijzondere ambiance, waar we dankbaar gebruik van maken. Het bedrijf ligt midden in het Gouwe gebied. Er is in de Campus volop ruimte waar we de Coronaregels die er dan gelden respecteren. Aanmelden is van belang, wie het eerst komt ..... Er kunnen geen extra gasten meekomen. Poorter is 1 persoon, Poorter voor twee 2 personen en Reders 2 personen.

Graag nu al onder voorbehoud uw deelname met het aantal personen doorgeven. [Klik hier voor uw aanmelding](#) Het volledige programma met informatie krijgt u tijdig gemaild. U kunt zich altijd afmelden. Zo krijgen we een idee van de opkomst in de campus 't Gouwe' zodat we het veilig en goed kunnen plannen. Kan het niet doorgaan vanwege Corona, dan stellen we het nog even uit.

Voorlopig Programma 12 januari

We hebben interessante gastsprekers uitgenodigd.

- Hoogleraar Arjan van Dixhoorn verbonden aan het University College Middelburg begeleidt Jurian Bazen uit Edinburgh bij zijn proefschrift over de Vrede van Parijs in 1323. Zij komen naar Zierikzee om hun ervaringen te delen met de Erfgoedvrienden.
- Internist Louis van der Ven vertelt over hygiëne en de pest in de middeleeuwen.
- De intocht van de overwinnaars in bevrijd Zierikzee 1304 is te zien in een boek met getekende prenten uit 1865. Het zijn de ontwerptekeningen van de maskerade 1304 Zierikzee van studentenvereniging Minerva uit Leiden.
- Hapje en drankje bij de nazit.

De Kamper Kogge vaart naar Zierikzee

Het Kamper Koggeschip 21 m lang en 7,5 m breed is geënterd door de Erfgoedvrienden en ligt op 10, 11 en 12 augustus 2023 in Zierikzee, waarbij de stad in middeleeuwse sferen gehuld gaat worden met onder andere reenactment, theater en middeleeuwse muziek. De kogge komt tegenover de Noordhavenpoort te liggen bij de Stads- en Commerciewerf. Voorlopig kunnen de Erfgoedvrienden zelf de kosten dragen en door middel van sponsoring kan er meer. We hopen dat de gemeente bij gaat dragen aan dit middeleeuwse evenement in de stad.

De Zeeslag op de Gouwe en de bevrijding van Zierikzee worden herdacht en gevierd op 10 en 11 augustus 2023 in Zierikzee. Op 11 augustus viel de beslissing op Sint Laurensdag. De zeeslag was gewonnen, Zierikzee werd bevrijd, het geschil met Vlaanderen uiteindelijk beslecht en Zeeland werd een graafschap. Elk jaar, 250 jaar lang tot aan de reformatie, werd er een processie gehouden om de overwinning te vieren. Over het slotevenement wordt nagedacht met wie en wat en hoe dit gestalte gaat krijgen. Aan dit project wordt gestaag doorgewerkt met verschillende partijen. In de Nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van tussentijdse ontwikkelingen en stappen. Op de website kunt u meer informatie vinden, [klik hier](#).

Hygiëne en de pest in de middeleeuwen door Louis van de Ven

Louis van de Ven is gepensioneerd internist. Hij is ook reenactment acteur en is als middeleeuwse geneesheer aan het werk. Het is verbazingwekkend om te ervaren dat vroeger, met in onze ogen beperkte middelen, veel mogelijk was in de geneeskunst. In 2020 kwam zijn boeiende boek over Vrouwengeneeskunst in de middeleeuwen uit. 'Hoe de vrouw de Middeleeuwen overleefde' is een aanrader. Louis vertelt op de vriendenavond over hygiëne en de pest in de middeleeuwen.

Een 'soapstory' in Zierikzee door Rosalien Korstanje

Een soapstory, letterlijk wel te verstaan. Dat is het verhaal van Dorianne Clouvel. Samen met haar man René Kalverboer runnen ze the Dutch Soapcompany, een ambachtelijke zeepmakerij. Dat doen zij vanuit het pand aan het Havenplein 20. Wie daar binnenstapt, komt in een wereld van geur en kleur. Allerlei zeep en zeepproducten liggen keurig op kleur en soort gesorteerd. Naast deze bijzondere winkel heeft the Dutchsoap company ook een webshop en exporteert het bedrijf inmiddels Zeeuwse zeep naar Duitsland en België. Het verhaal van the Dutch Soapcompany leest als een modern verhaal met een oeroud product in de hoofdrol. [Klik hier](#) voor het verhaal.

Erfgoedvrienden Sponsoren het boek: **ZIERIKZEE acht eeuwen stad**

Een geschiedenisboek over de stad Zierikzee is een prachtig cadeau om te sponsoren. Het boek brengt de geschiedenis van Zierikzee in beeld vanaf de eerste sporen van een vroegmiddeleeuwse nederzetting en abdijgoed.

- Eerst worden de middeleeuwen behandeld tot 1550. We zien hoe de handel en nijverheid, het stedelijk bestuur, de rol van de gilden en het kerkelijk en cultureel leven zich ontwikkelen.
- In het tweede deel van 1550 tot 1795 volgen we Zierikzee in een periode van ingrijpende politieke en religieuze veranderingen. De stad gaat een nieuwe bloeitijd in met een florerende koopvaardij en visserij. Vanaf het midden van de achttiende eeuw zet een economische neergang in.

- In het laatste deel van 1795 tot 1996 kampt de stad met economische malaise, rampen en oorlogen. Aan de orde komen de maatregelen die werden genomen ter stimulering van de economie, het functioneren van de armenzorg en nieuwe industriële activiteiten. Ook zien we hoe het isolement van Zierikzee en Schouwen-Duiveland eerder toe dan af lijkt te nemen. Met het in de twintigste eeuw opkomende toerisme profiteert Zierikzee opnieuw van zijn ligging aan het water. De vele eeuwenoude panden die voor de slopershamer gespaard zijn gebleven, zetten de stad in de top tien van monumentaal Nederland.

Aan het boek werkten tien auteurs mee, ieder in zijn of haar specialiteit.

Het boek met illustraties is in alle Zeeuwse boekhandels verkrijgbaar en online te bestellen.

In Zierikzee bij boekhandel de Vries info@boekhandeldeevries.nl. De verkoopprijs bedraagt

€ 34,95. *Zierikzee, acht eeuwen stad* wordt uitgegeven door Het Paard van Troje

www.paardvantroje.nl

Op de vriendenavond verloten we een boek.

TIPS uit of thuis

- Voor de liefhebbers van kostuumhistorie toont het Kunstmuseum in Den Haag de Global Wardrobe, de wereldwijde modeconnectie met kostuums van over de hele wereld, het is alsof je in een tijdmachine stapt, te zien t/m 16 januari

- Fortuna's kinderen van Annejet van der Zijl is het waargebeurde verhaal dat begint bij avonturier Leon Herckenrath die in 1818 zijn hart verloor aan de jonge slavin Juliette. En hoe verging het hun nazaten, met hun ongebruikelijke erfenis van enorme weelde en een

zwarte bloedlijn? *Fortuna's kinderen* is een twee eeuwen omspannende, verrassend actuele familiesaga over mensen die hun leven niet lieten begrenzen door risico's en hun liefdes niet door huidskleur.

- Kinderen kunnen [Waterambassadeur](#) worden door mee te doen aan de speurtocht (met foto's of tekst) en jongeren worden uitgedaagd met spannende games bij het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk.

- Het Stadhuismuseum heeft voor families en kinderen een programma. [Klik hier](#). Sinterklaas komt weer op bezoek. De hulptroepen zijn druk bezig met de voorbereidingen.

Spiegel im Spiegel, wonderschone en troostrijke muziek

- Arvo Pärt is een Estse componist. Hij geldt als een van de belangrijkste hedendaagse componisten van minimalistische muziek. Afgelopen zomer danste een jongeman op deze ontroerende muziek op het ophaalbruggetje in Zierikzee binnen twee rode cirkels. We raakten in gesprek. [Klik hier voor de opname](#). De kwaliteit is niet heel goed, maar het geeft een indruk. Het is het verhaal in tekst en beeld van een land dat in de Spiegel moest kijken: wie zijn wij als onze bewegingsvrijheid wordt beperkt? In Coronatijd maakten zij 352 voorstellingen, gedanst door Joost Vrouwenraets. Beelden vastgelegd door David Peskens in alle 352 gemeenten in Nederland. Hun komende fotoboek brengt een land in kaart waarin twee reizende makers laten zien dat ook in moeilijke situaties er altijd ruimte is om creatief te zijn, te blijven bewegen en met elkaar in echt contact te komen. Samen vormen zij een atlas van Nederland, waarin de bewegende mens als middelpunt van de samenleving centraal staat. En waar emoties zichtbaar worden. Een tijdsdocument waarin hoop, vrijheid en humor samenkomen en waarin alle beelden tot één choreografie versmelten. Ga naar www.theredcircles.nl.

We wensen u gezondheid en wijsheid, we hopen waar mogelijk, elkaar op de Vriendenavond te ontmoeten. Met Vriendelijke groet, Luitzen Bijlsma, Jozé van de Sande, Peter Bracke, Lisette van de Velde en Baukje Bijlsma

De kardinaalsmuts is een heester die bloeit in de herfst. Dit is een zeldzaam mooi exemplaar, geënt op een stam, in een stadstuin in Zierikzee.